

PROTESTANTSE GEMEENTE MIDDELBURG

BELEIDSPLAN 2015-2020

'Eén in veelkleurigheid'

september 2015

1. Inleiding: Wat voor kerk willen we zijn en wat is onze opdracht?

Geroepen

Als Protestantse gemeente Middelburg weten wij ons aangesproken door het woord van God en daarin geroepen door Jezus Christus. Wij laten ons inspireren door Hem; Hij wijst ons de weg naar God, naar de ander en naar elkaar. In Hem krijgt de liefde van God een gezicht. Wij willen leven in navolging van Hem, gericht op de toekomst.

Veelkleurig en één

Wij zijn als Protestantse gemeente Middelburg een gemeente op weg naar Gods Koninkrijk. Die weg willen wij nadrukkelijk samen gaan, met aandacht en interesse voor wat de ander beweegt. Wij handelen vanuit de liefde voor God, voor elkaar en voor de wereld. Samenwerken is een gegeven, elkaar ruimte geven om op persoonlijke wijze ons geloof te beleven ook.

Als Protestantse gemeente Middelburg maken wij deel uit van de Protestantse Kerk in Nederland. Wij vieren, beleven en belijden ons geloof in kerkdiensten, in liederen en gebeden, in de aandacht voor elkaar, in pastoraat, catechese, vorming en toerusting en in het actief ingaan op wat vanuit de samenleving op ons afkomt.

Wij willen één Protestantse gemeente Middelburg zijn, een geloofsgemeenschap waarin alle leden, jong en oud, voluit kunnen meedoen, die op verschillende plaatsen in de stad aanwezig is, waarin de Bijbel opengaat, de doop bediend en het heilig avondmaal gevierd wordt en de lofzang van de Heer gaande wordt gehouden.

Kernwaarden

De Protestantse gemeente Middelburg wil gestalte geven aan twee kernwaarden: zij wil naar buiten treden om te vertellen wat zij te bieden heeft en zij wil dienstbaar zijn in en aan de samenleving.

Deze kernwaarden horen onlosmakelijk bij elkaar. De manier waarop aan deze kernwaarden gestalte wordt gegeven kan niet van bovenaf worden bepaald, maar wordt van onderaf ingevuld, op de verschillende plaatsen waar de Protestantse Gemeente Middelburg aanwezig is, door de gemeenschap die ter plaatse samenkomt en actief is.

Vrijgevig en vrijmoedig

Als Protestantse Gemeente Middelburg bestaan wij bij de gratie van het Woord van de Heer. Wat wij ontvangen hebben, willen wij delen. En dat is veel! Wij willen daarover vertellen op een manier die past in onze tijd, onbevangen en enthousiast. Dat betekent: verkondiging van

het evangelie, aandacht voor liturgie en kerkmuziek, in verbondenheid met de traditie en in gemeenschap met andere christelijke gemeenschappen lokaal, regionaal en wereldwijd.

Dienstbaar en zorgzaam

Als Protestantse Gemeente te Middelburg willen wij dienstbaar zijn in en aan de samenleving, aan de mensen om ons heen. Wij volgen daarin de weg van de Heer. Wij willen herkenbaar en actief aanwezig zijn in Middelburg om met woord en daad te getuigen van het evangelie, dienend, barmhartig en opkomend voor gerechtigheid.

Het verstaan en verlichten van de nood van de ander vraagt om persoonlijke inzet; het signaleren van noden in de samenleving daagt uit om de oorzaken daarvan op te sporen en aan te pakken, dichtbij en ver weg. Dit is het diaconale en pastorale gezicht van de kerk, de zorgzame kerk: zichtbaar aanwezig, toegankelijk, herkenbaar, bescheiden, maar wel met bevlogenheid en élan.

Doelmatig en duurzaam

Als Protestantse Gemeente Middelburg willen wij veel, maar wij realiseren ons dat onze middelen, zowel materieel als immaterieel, beperkt zijn. Wij staan daardoor voor belangrijke keuzes. Door verantwoord en doelmatig met menskracht en financiën om te gaan kunnen wij toch ambitieus zijn op de terreinen van diaconaat, eredienst en pastoraat.

Wij zijn ervan overtuigd dat de kerk toekomst heeft, ook als daarvoor nieuwe vormen van kerk-zijn nodig zijn. Wij willen goede rentmeesters zijn van al wat aan ons is toevertrouwd en realiseren ons dat wij verantwoording dragen voor de kansen en mogelijkheden van wie na ons komen.

2. Uitgangspunten

De afgelopen maanden is er op veel plaatsen en bij veel gelegenheden nagedacht en gediscussieerd over de toekomst van de PGM: in wijkkerkenraden, op gemeenteavonden, met Impulzs, het Festival van de Toekomst en de gemeentevergadering van 8 juli 2015. Dat heeft veel opgeleverd. Dat is ook bemoedigend, want het laat zien dat de leden van de PGM zich betrokken weten bij een kerk die ook op lange termijn haar roeping tegenover de Heer en de samenleving voelt en gestalte wil geven.

PGM-breed wordt de noodzaak gevoeld om nu besluiten te nemen om de PGM 'toekomstbestendig' te maken. Hetzelfde geldt voor samenwerking tussen wijken, waarbij het duidelijk is dat het huidige aantal wijken kleiner kan. Daarbij moet aangetekend dat de jongere generaties minder sterk hechten aan de huidige territoriale wijkindeling. Daarnaast is er ook de financiële noodzaak om goed te verwoorden wat we willen. Besluiten over de gebouwen zijn reeds genomen in 2012. Om in 2019 te kunnen voldoen aan het vereiste van een structureel sluitende begroting (wat van ons door het Regionaal College voor Beleid en Beheer, RCBB, wordt gevraagd), is het ook gewenst te kijken naar het aantal predikantsplaatsen. Daarvoor is 3,5 fte beschikbaar op langere termijn.

Hoofdpunten van beleid:

- We denken en werken vanuit de gedachte dat we één veelkleurige PGM zijn;
- Wijken zijn daarom geen 'eilanden' maar samenstellende delen van die ene PGM;
- De Koorkerkgemeenschap en bijzondere wijkgemeente De Ontmoeting behouden hun eigen zelfstandige financiële positie binnen de PGM;
- De begroting is in 2019 structureel sluitend;
- De PGM is op drie plekken in de stad aanwezig;
- De PGM heeft in 2019 drie (full time) predikantsplaatsen;
- Jeugdwerk, diaconie en ouderenpastoraat worden centraal gecoördineerd, maar decentraal uitgevoerd;
- Er is aandacht voor pastoraat voor studenten;
- Het zwaartepunt van pastoraat en diaconaat ligt decentraal;
- Een passende bestuursstructuur waarbij doelmatig met menskracht wordt omgegaan;
- We stellen ons oecumenisch op.

3. Wijken

We denken als één PGM, toekomstgericht. De oude, bestaande wijkindeling volstaat niet meer in die toekomst. Met het 'eilanddenken' willen we stoppen. Maar we stellen ook vast dat de inzet en de energie voor pastoraat en diaconaat daar zijn waar ook de mensen zijn: op verschillende plekken in de stad.

We denken dat het goed is dat de PGM (naast de aanwezigheid van de Koorkerkgemeenschap en de Ontmoeting) op drie plekken in Middelburg aanwezig is. Dat betekent dat op drie plekken nieuwe wijken in nieuwe vormen kunnen ontstaan. Wat die vormen zullen worden, is aan die nieuwe wijken zelf. Zij bouwen zelf hun profiel op en geven zelf aan op welke manier zij de aanwezigheid op die plek vorm willen geven. Uitgangspunten daarbij blijven de veelkleurigheid en de twee kernwaarden. Drie plekken betekent niet: drie nieuwe eilanden. Wijkoverstijgende samenwerking op die terreinen die zich daarvoor lenen, is belangrijk.

Aan welke geografische indeling moeten we dan denken? In ruwe penseelstreken neergezet, kan men denken aan centrum/zuid, centrum/oost en centrum/west. Deze aanduidingen willen aangeven dat we niet slechts willen denken in binnen of buiten de vesten, of ten noorden of ten zuiden van het kanaal en andere voor de hand liggende indelingen.

En als we het hebben over plekken waar op zondag de eredienst wordt gevierd wat (wat dus niet hetzelfde is als aanwezig zijn in der wijk: dat kan op verschillende manieren vorm krijgen)? Om de gedachten te bepalen, zou men kunnen denken aan het volgende:

- Hoeksteen (in huidige of andere vorm)
- Hofplein
- Abdijcomplex
- Ontmoeting
- Koorkerkgemeenschap

De Morgenster staat niet meer in dit rijtje vermeld: heel serieus en met grote inzet van veel betrokkenen is gewerkt aan een alternatieve invulling van de locatie Morgenster. Het is echter niet mogelijk gebleken een verantwoorde basis voor exploitatie van een dergelijke multifunctionele opzet te vinden. Teleurstellend, maar op dit moment een gegeven. De ideeënvorming over een andere manier van aanwezigheid in de (Morgenster)wijk gaat door.

De voornemens om de Oostkerk in andere handen te doen overgaan zijn evenmin nog gerealiseerd. Mochten die wel doorgang vinden dan zal moeten blijken of de nieuwe eigenaar in zijn exploitatieopzet van de Oostkerk (mede)gebruik van kerkelijke activiteiten/erediensten een essentiële voorwaarde vindt (zie de tekst van de gebouwenbesluiten van 2012).

Voor alle duidelijkheid: alle wijken houden op te bestaan in hun huidige vorm (Ontmoeting en Koorkerk uitgezonderd). Wijken in hun nieuwe gedaante vinden hun vierplekken in de aangegeven gebouwen.

Het is niet de bedoeling dat de besluiten uit 2012 over de gebouwen ter discussie worden gesteld. Dat is dus ook een kader waarbinnen de nieuwe wijkgedachte kan opbloeien. De PGM gaat ook niet zelf investeren in nieuwbouw, maar kan daaraan wel meewerken.

Het is van belang te beklemtonen dat alle oplossingen die bij wijkvorming worden bedacht en gekozen, flexibiliteit als voorwaarde geldt. Om in de verdere toekomst snel op veranderde omstandigheden te kunnen inspelen, moet de PGM gemakkelijk kunnen 'mee-ademen'.

Om het proces van nieuwe wijkvorming goed te kunnen laten verlopen, heeft de AK besloten uit ieder wijk twee mensen af te vaardigen, die 'bovenwijks denkend' zonder last of ruggenspraak samen bekijken welke aspecten voor het gemeentezijn van betekenis zijn om de nieuwe vormen te vinden. Zij rapporteren aan de AK in het najaar van 2015. Daarna neemt de AK de besluiten zoals voorgesteld in paragraaf 7 op basis waarvan de Commissie 2020 aan de slag gaat met de uitwerking van die besluiten.

4. Communicatie

Communicatie is een belangrijke activiteit: hoe informeren wij elkaar? Welke mogelijkheden voor uitwisseling van gedachten en ideeën zijn er? Welke informatie brengen wij naar buiten via de website? En laten we ook de sociale media niet vergeten. Verschillende communicatiemiddelen worden binnen de PGM gebruikt: het Middelburgs kerkblad, de website en de communicatiemiddelen per wijk. Onderstaande drie beleidsuitgangspunten worden vanuit één invalshoek (de ene PGM) aangevat.

- De discussie over (wellicht) een aanpassing van de redactionele formule van het MKB is begonnen. We vragen van de redactie met behulp van de inzet van anderen te komen tot voorstellen op dit punt. Uitgangspunt is dat we meer willen redeneren vanuit één PGM.
- De PGM website is op zichzelf goed, maar zou een moderniseringsslag kunnen gebruiken. Het CVK gaat hierover gedachten ontwikkelen. Daartoe behoort in ieder geval ook het streven de site een actief communicatiekanaal te laten zijn, niet alleen voor gebruik binnen de PGM, maar ook daar buiten.
- Het gebruik van de sociale media staat bij de PGM nog in de kinderschoenen. Om daar meer van te maken, hebben we echt de hulp nodig van de generatie die bedreven is in het gebruik daarvan.

Het is van belang te benadrukken dat deze drie activiteiten niet los van elkaar moeten staan, maar vanuit één invalshoek aangevat moeten worden. Alleen zo komt er een samenhangend communicatiebeleid tot stand.

5. Ministerie/predikantenteam

Hierboven is al aangegeven dat er financiële ruimte is per 2019 voor 3,5 predikantsplaats. We vinden het van belang, ook lettend op de drie plekken van aanwezigheid, dat er drie (full time) predikanten beschikbaar zijn. Het verdient aanbeveling daarnaast (een kleine) formatieve ruimte te houden voor bijzondere taken.

Wat verwachten we van het predikantenteam? De predikanten werken samen binnen het ministerie van predikanten. Als herders en leraars hebben zij een belangrijke taak bij het vormgeven van de wijkprofielen. Zij kunnen daarin voorop gaan, gemeenteleden

meenemen en begeleiden in het veranderingsproces en een voorbeeldfunctie vervullen in het wijkoverstijgend samenwerken. Bij het proces van nieuwe wijkvorming kunnen zij ook belangrijke input leveren; kortom: hun inbreng wordt op hoge prijs gesteld.

Competenties en vaardigheden die elkaar aanvullen, zijn belangrijk voor het team. Dit vooral ook met het oog op het moment waarop met de nieuwe wijkvorming de vraag aan de orde is, welke predikant het best 'matcht' met welk deel van de PGM. We bieden de predikanten gelegenheid en ruimte om te werken aan training en toerusting om elkaars competenties, belangstelling en voorkeuren beter te leren kennen.

6. Financiën

Het afstoten van gebouwen en het terugbrengen van het aantal predikantsplaatsen moeten er voor zorgen dat vanaf 2019 met een sluitende begroting kan worden gewerkt. De PGM wordt dus onvermijdelijk anders ingericht. De gekozen richting, die in dit beleidsplan is neergelegd, moet onze PGM vitaal op de kaart zetten op weg naar een inspirerende en duurzame PGM, waarbij er ook (financiële) ruimte is voor nieuwe initiatieven. Het rapport van Impulz biedt daarvoor de nodige inspiratie.

Om te komen tot een sluitende begroting moeten we balanceren tussen enerzijds bestuurlijke duidelijkheid en de anderzijds de ruimte die nodig is om vertrouwen te krijgen voor de nodige maatregelen. Voor de komende periode is intensieve samenwerking met alle wijken nodig. Vernieuwing is mogelijk door te reorganiseren en nieuwe kansen te creëren wat kan leiden tot een toegankelijke en aanspreekbare gemeente, die midden in de samenleving staat.

7. Bestuursstructuur

Als we één PGM willen zijn, is het dan niet logisch om ook één kerkenraad met sectieteams (als bedoeld in artikel 10 van ordinantie 4, behorend bij de kerkorde) te hebben? Aan de andere kant: als we drie plekken van aanwezigheid hebben, is het dan niet logisch om drie wijkkerkenraden te hebben en één (kleine) algemene kerkenraad (als bedoeld in artikel 9 van ordinantie 4)?

Voor beide redeneringen is veel te zeggen. Bij het maken van de keuze is het van belang mee te wegen, dat de essentie van het kerk zijn niet is het vergaderen en besturen, maar eredienst, pastoraat en diaconaat. Die zaken verdienen inzet en betrokkenheid. Natuurlijk, bovenwijkse afstemming, algemene beleidsvorming, de behartiging van de bovenwijkse/centrale onderwerpen zijn ook belangrijk.

Het op korte termijn vorm geven van de drie plekken van aanwezigheid is van groot belang. Op grond daarvan wordt voorshands gekozen voor de structuur van een kleine algemene kerkenraad met drie wijkkerkenraden. Na vijf jaar wordt die structuur geëvalueerd.

8. Besluiten

Breed wordt de noodzaak gevoeld om nu echt besluiten te nemen. Dat kan ook, omdat er al heel veel is gesproken en nagedacht over de toekomst van de PGM.

De volgende besluiten, gehoord de PGM-gemeentevergadering van 8 juli 2015, worden voorgelegd:

1. De PGM wil op maximaal drie plekken in de stad aanwezig zijn.
2. De bestaande wijkindeling wordt per 1-1-2017 opgeheven.
3. De huidige wijken werken vanaf nu samen om te komen tot invulling van de genoemde drie plekken.
4. Uitgangspunten zijn veelkleurigheid en zoveel mogelijk bovenwijks samenwerken.
5. Jeugdwerk en ouderenpastoraat worden in ieder geval centraal gecoördineerd.
6. De 'gebouwenbesluiten' van 2012 blijven onveranderd van kracht.
7. Per 1 januari 2017 zijn er één algemene kerkenraad, drie wijkkerkenraden in oprichting volgens de toekomstige indeling, één CVK en één centrale diaconie. Taken en bevoegdheden worden uiterlijk 1 juli 2016 vastgesteld.
8. Op basis van de nieuwe organisatorische indeling van de PGM wordt de Plaatselijke Regeling herzien. In deze herziene Regeling krijgt de positie van Koorkeergemeenschap en Ontmoeting met het oog op de besluitvormingsprocessen binnen de gehele PGM bijzondere aandacht.
9. De uitvoering van deze besluiten wordt ter hand genomen door een te benoemen Commissie 2020. Deze rapporteert aan de AK en ontwerpt een stappenplan dat aan de AK wordt voorgelegd.
10. Onder verantwoordelijkheid van de AK communiceert de Commissie 2020 actief en op vaste momenten richting gemeente(leden).